

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Thököly-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.**Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Thököly-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezésrűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Gyermekvédelem.

(r.) Van-e nagyobb kincsünk a gyermeknél?
És mégis uton-utfélen találunk rongyos,
beteg, éhező, fázó, elhagyott, züllött gyermekeket.

Mi az oka ennek?

Talán a szülői szeretet hiánya?

Téved aki azt hiszi! Inkább a nehéz meg-
élhetési viszonyokban kell keresni a baj okát és
főleg abban, hogy a társadalom még mindig nem
ismerte fel azt a kötelességet, hogy ott, ahol a
szülő képtelen gyermekéről gondoskodni, ott a
társadalom vállalja magára a gyermekek felne-
velését. A szervezett társadalom: az állam már
megtette az első lépést, amikor megalkotta a
gyermekvédelmi törvényeket és felállította az
állami gyermekmenhelyeket, amelyekben most
25000 gyermeket gondoznak. Már azt lehetett
volna hinni, hogy ezzel az intézménnyel meg-
fog szünni a gyermekek nyomorusága.

Pedig dehogy szűnt meg! Nap-nap után
megzörgetik ajtónkat szegény rongyos asszonyok
csecsemővel a karjukon s krajczárt kérnek, mert
napok óta nem ettek; zimankós, zord időben ott
állanak az utcza szegletén s a havas, esőverte
rongyból didergő kis gyermek nyöszörgése hal-
latszlik, mialatt az asszony az ujságot kínálja.

Megesik a szívünk, amikor ezt látjuk!

Mit tehet az az ártatlan kis gyermek arról,
hogy apját munkaközben baleset érte? Hogy
anyja fekvő beteg? Vagy, hogy létét a könnyel-
müségnek, a pálinka hatásának köszöni?

Nem is ez a kérdés. Hanem az, hogy ha
már az a szerencsétlen kis jószág itt van, akkor
meg kell menteni az életnek, az emberiségnek.

Nem szabad megengedni, hogy szánalom
és könyörületesség híján egy is elpusztuljon
közülük; meg kell törni azt a közönyt, amely
elfordul tőlük; a szeretet melegével le kell ol-

vasztani a szivekről azt a jégréteget, amely azo-
kat érzéketlenné teszi a kicsinyek sorsa iránt.

Fel kell ébreszteni a lelkiismeretet, tettekre
kell bírni a felebaráti szeretetet s meg kell erő-
síteni társadalmunkban azt a tudatot, hogy ami-
kor az elhagyott gyermeket védi, nem irgalmas-
ságot gyakorol, hanem kötelességet teljesít.

Ennek a célznak előresét tüzte ki feladatul
a gyermekvédelemnek néhány lelkes apostola.
Fáradtságot és munkát nem kimélve egy nagy-
szabású gyermekvédelmi alkotáson fáradoznak,
amely ha létesül — tetemesen enyhíteni fogja a
szegény gyermekek türehtelen sorsát.

Hát miről is van szó?

Mindenki tudja, aki gyermekvédelemmel
foglalkozik, hogy nincsen az a rossz sorsban
sinylődő gyermek, akinek baján pénzzel és sze-
retettel segíteni ne lehetne. Ha tehát annyi pénz
állana rendelkezésre, hogy az elhagyott gyerme-
kek tartásdíjai fedezhetők lennének s annyi sze-
retet fog sarjadni a szivekben, hogy foglalkoz-
zunk is a mások gyermekeivel, akkor elértük
célunkat.

A tapasztalatlanok azt kérdik:

Hát nem költ a gyermekvédelemre elég
pénzt az állam? Nem-e tartanak fenn a törvény-
hatóságok, községek, egyházak, egyesületek gyer-
mekvédelmi intézeteket elegendő számban? A
társadalomnak nevesebb és tehetősebb tagjai nem
áldoznak-e a jótékonyagnak túlon-túl?

Hát bizony ebben van egy szemernyi igaz-
ság, de nézzünk csak a dolgok mélyére.

Az egyesületek a már teljesen kihasznált
társadalomtól segítséget alig kapnak s a jótékony
bazárok és táncmulatságok, élőképek, kiállítások
költséges rendezésén s főleg pénzügyi sikertelen-
ségén okulva, létfontartásuk érdekében az állam-
hoz fordulnak segítségért.

Viszont az állam a maga 5 százalékos be-

tegapóllási pótdóójából, amelynek csak egy kis
hányada fordítható gyermekvédelmi célokra, még
azoknak a feladatoknak a teljesítésére is alig ké-
pes, amelyekre a törvény kötelezi.

Ott állunk tehát ma, hogy úgy az állam,
mint a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesüle-
tek, a társadalom élénk érdeklődése és hathatós
anyagi támogatása híján feladataikat teljesíteni
képtelenek.

Másrészt a megadóztatott és folytonos gyűj-
tésekkel zaklatott társadalom ki van merülve és
nem hajlandó újabb áldozatokra, ami nem is
csodálatos: mert a különféle egyesületek tag-
jegyzékének átolvasásánál azt látjuk, hogy az
összes egyesületeknél a társadalomnak csak egy
bizonyos osztályával találkozunk s a tagok kevés
kivétellel mindig s mindenütt ugyanazok, legföl-
jebb a védnöknők és elnökök változnak.

Ami pedig azt az ellenvetést illeti, hogy nem
elégítik-e ki a meglévő állami és társadalmi
gyermekvédelmi intézetek a mutatkozó szükség-
letet, — hiszen alig van a gyermekvédelemnek
olyan ága, amelyet valamelyik egyesület föl ne
karolt volna — csak azt jegyezzük meg, hogy
bizony a gyermekvédelemnek óriási területe he-
ver még parlagon, megműveletlenül, s bár az
egyes jótékony egyesületek meg is kezdték műkö-
désüket, sok helyen azért az első kapavágásnál
tovább alig értek. — Csak nem lehet kiépített-
nek mondani azt a rendszert, a hol például a
nyomorék gyermekekről egy egyesület gondosko-
dik és összesen csak tíz gyermeket gondoz, mert
többre anyagi ereje képtelen.

Látjuk, hogy a gyógyíthatatlan beteg, avagy
a testi és szellemi fogyatkozásban szenvedő gyer-
mekeknek milyen kis hányada áll rendes inté-
zeti gondozásban, továbbá a siketnéma és vak
gyermekeknek milyen óriási száma van még
igaz gondozás híján!

TÁRCZA.**A tót kalap.**

(Egy vadász kaland, melyet nekem el „kellett“ hinned.)

Irta: KOLBENHEYER ZOLTÁN

Fent a Királyhegy egyik nyulványán, a vadászak
közében, örökzöld fenyők lombjai alatt, takaróinkba
burkolódzva heverésztünk s csendben, elmerengve néztük
a mellettünk égő tűz lobogó lángját, mely fölött hatal-
mas katlanban vígan fortyogott a gulyáslé, ingerlő sza-
got terjesztve maga körül az erdőben . . .

Szó sincs róla, az ilyen fárasztó, izgalmas vadá-
szat után jól esik egy kis pihenő s a vacsora.

A nap már rég nyugodni tért. Halovány sötét
színből emelkednek ki a gyöngye ködből a hegyóriások
kőrvonalai. Kelet felé a párán átszűrődik valami sápadt
fény, mely a hegyek fölötti fellegeket gyöngén megvilá-
gítja. A hold fogott felkelni . . .

Az erdőben lepihent már minden, körülöttünk mély
csend honol . . .

Valahonnan alulról, nagyon messziről alig hallható
harangszó száll felénk. Magam sem tudom honnan té-
ved ide, a rengeteg vadonba e hang. De gyenge is na-
gyon. A sziklák, zeg-zugos völgyek, hegykatlanok igen
megtépik, mig ide jut.

Mintegy feleletkép reá az erdő rengeteg mélyéből
föhangzik olykor a kukik szomorú, szivetszorító, pana-
szos kiáltása s egy-egy elnyújtott bagoly-huhogás . . .
Oly rémes hang ez, aki először hallja, úgy megborzong-
hat annak a háta . . .

Lent a harangszó szólít imára; itt a vadon rene-
teg mélyén ez a hang az, mely az ember szívéből fohászt
fakaszt.

A tűz fel-fellobbanó lángja mysticus fényvel vi-
lágítja meg a körülötte ülő emberek arcát. Olvasni le-
het az arcokról . . .

A miért ott lent a kis harang szavára millió kéz
könyörögve kulcsolódik össze — a nyugalom, a béke, a
megelégedés ül az arcokon.

Es amint látom őket, lelkem vissza száll az ös-
multba.

Ó, igen . . .

Valaha nap-imádó lettem volna én is . . .

Imádtam volna azt a hatalmas tüzgolyót, imádtam
volna, a holdat, csillagokat, a természet csodáit; fényt
és sötétséget; a tomboló vihart, a természet titkos erőit,
szóval — a természetet!

A mint hogy most is csodálom és imádom.

Az emberi ész előre tör; a lélek, az „isteni szik-
ra“ igyekszik Hozzá emelkedni. Ész és lélek együtt ke-
resik, mert szükség van a Láthatatlanra.

És vajjon közelébb jutottunk-e hozzá annyi évszá-
zad alatt csak egy arasznyival is?

Ki merné ezt pirulás nélkül magáról vallani?

Az ő ember egyszerű lelkével közelébb emelkedett
hozzá, mint közülünk sokan.

Avagy a fényes napban, a holdban, csillagokban, a
keringő, millió végtelen világban nem az ő lénye lakoz-é?
A viharban, a tomboló zivatarban nem az ő büntető és
javító haragja él? A lágy szellő nem az ő végtelen sze-
retetéről sutog? Az ezernyi apró énekes madár nem ő
róla zeng örök dicsőséget? . . .

. . . Boldog lélek, mely ismeri és szereti a termé-
szetet; boldog mert közelébb az jut hozzá, az örök Alko-
tóhoz . . .

— — — — —

A meginduló esti szél meglöbögatja a tűz láng-
ját, izzóvá teszi a paraszat.

Az ősz fűrtű, de mindig vig kedélyű erdőmester
ur, a mi „Peti“ bácsink nagy sóhajjal reszketteti meg a
csöndes levegőt . . .

— Ugy bizony uraim, szépek a garami hegyek.

Akaratlanul is összenéztünk. Elégé furcsa bevezet-
és, de én már sejtettem, a többiek meg bizonytalán tudták,
mi fog ezután következni. A csöndes mészárszék vége.
Nem is lehet mindig imádkozni . . . Most Peti bácsi
soha meg nem történt vadászkalandjai következnek. És
ezeket feltétlenül, szentül el kell hinni mégis minden-
kinek, hacsak örökös, engesztelhetetlen haragját nem
akarja valaki saját maga szegény feje ellen kihívni s
nem akarja előtte gyermekjétekeit végkép eljárszani.

Ez a „Peti“ bácsi gyöngéje. Jaj annak, ki ellenke-
zésbe kerül vele, azzal ő többet „érdemlegesen“ nem tárgyal.

Ó! hogy én ezt csak nagyon későn tudtam meg.
Különbösen nagybátyám, a „Dugó“ főerdész úr az oka.
Mert nem ösmertette meg velem jóelőre a „gyenge
oldalt“. Nem is felejttem el néki egyhamar . . .

Hosszú szünet után tovább folytatta Peti bácsi.

— Szép idők voltak azok . . . a garami hegyeken.
Még most is megreszket öreg szívem, ha visszagondolok
reá . . . Igaz-e Janó! Emlékszel-e még arra a fene
medvére . . .

A tűzön lévő katlan körül nagy szakértelemmel
forgolódo, vén tót kerülő, — kinek a megszólítás szolt,
— bamba arccal nézett az erdőmester úrra, aztán
hunczut raffinériával felelt vissza.

— Igen bizun, emlékszek . . .

— Hej! Uraim, szép idők voltak azok, mondom.
Huszonöt éves csontjaim jobban birtak s nem zörögtek
úgy, mint a mostaniak . . .

Én ugyan nem hallottam e zörgést. Sőt ellenkező-
leg, volt bőven Peti bácsin abból, ami a csontokat ola-
jozza. Dehát ha ő úgy érzi . . .

Ajánlok

a husvéti nagy böjt alkalmával már **csütörtökön** és **pénteken reggel érkező friss halat** és pedig: **ponty, csuka és fogast**; — ajánlok továbbá **kitünő asztali bort**, literjét **28 krajczárjával!**

Kiváló tisztelettel **KOHN ADOLF** fűszer-, liszt- és csemege kereskedő **Rimaszombat, Erzsébet-tér 16.**

Már ezen igények kielégítése is rengeteg összeget emésztene föl, pedig még meg sem említettük a gyermeksanatoriumok kérdését, hol van még a fázó és éhezó gyermekeknek ruhával és étellel való ellátása? A napközi otthonok, áldásdus működésének támogatása és fejlesztése? A szegény iskolás gyermekeknek tandíjjal és tanszerekkel való ellátása?

Legutoljára hagytuk pedig azt, ami nézetünk szerint az előbbieknél is fontosabb: a szigorubb nevelést igénylő gyermekek számára berendezendő internátusok kérdését.

Mert az előbb felsorolt intézmények arra valók, hogy a védtelen gyermekeket az életnek mentse meg, — de nagy kérdés az, hogy ennél nem fontosabb-e a már megmentett gyermekeknek erkölcsös fölnevelése?

E fontos kérdésben a közönséggel való megkedveltetés és terjesztés céljából hívott össze egy bizottságot vármegyénk főispánja ma egy hete a vármegyeházán.

Főispánunk azonban hivatalos ügyben Budapesten lévén elfoglalva, helyette *Bornemisza László* alispán elnökölt és vezette a tanácskozást. A bizottság nagy lelkesedéssel karolta fel e nemes ügyet, s nyomban meg is alakult a helyi gyermekvédő bizottság, melynek tagjai lettek a következők: *Fáy Gyula* főispán elnök, tagok: *Bornemisza Lászlóné*, *Samarjay Jánosné*, *Molnár Józsefné*, dr. *Marikovszky Istvánné*, *Kern Adolfné*, dr. *Baksay Dezsóné*, dr. *Cziner Miksáné*, *Bornemisza László*, *Lukács Géza*, *Löcherer Tamás*, *Medveczky Sándor*, *Loysch Ödön*, *Pogány István*, dr. *Kovács László*, *Széman Endre*, *Gyürky Pál*, *Czinke István*, *Singer S. Leó*, id. *Rábely Miklós*, *Kathona Géza*, *Matolcsy Pál*, id. *Törköly József*, *Komáromy István*, dr. *Kármán Aladár*, *Baksay József*, *Grozinger Miksa*, *Varga Lajos*, *Braun Zsigmond*, *Gede István*, *Jelinek Bertalan* és *Gundelfingen József* főispáni titkár, a bizottság jegyzője.

Ezek után ismerve a megválasztottak érdeklődését és eddigi eredményes munkásságát, a legszebb reményeket fűzzük a f. évi április hó 2-án és 3-án megtartandó gyermeknapok eredményéhez.

A nagy közönségnek pedig becses figyelmébe ajánljuk és a bizottság nevében is kérjük, hogy bevásárlásaikat ünnepek utánra e napokra szíveskedjék elhalasztani.

Utaink fejlesztése.

Abból az alkalomból, hogy utaink fejlesztése és kiépítése céljából a mult napokban ülésezett *Bornemisza László* alispán elnöke alatt egy nagy bizottság, és az utak osztályozása, valamint kiépítése kérdésében fontos tervezetet készített és terjesztett a m. kir. kereskedelemügyi ministerium elé, ismertetés és tájékozás céljából közöljük az alábbiakat:

Az 1890. évi I. t. cikkben Magyarország uthalózata a következőképen osztályoztatott:

1. Állami közutak.

— De a garami hegyeken — folytatta — erős csontokra is van szüksége az embernek . . .

Halkan köhécselni kezdett, mintha gondolatait szedné rendbe . . .

— Mert ott történt a dolog, mondom . . . Aztán elővette kurtaszáru vadászpipáját s a legnagyobb nyugalommal tömögetni kezdte . . .

Nyilván a hatás fokozása végett tartogatott ily generál-pauzákat. Elég nyugtalanul is lézkelődött helyén már mindenki.

Én azonban egy ásitási rohamot sehogy sem tudtam elnyomni.

De lassan indul, súgtam oda nagybátyámnak, könnyökömmel gyöngén megbököve őt. Mintha most költené . . . Olyan furcsán nézett ő vissza rám, mintha nevetett volna úgy — magában . . .

— Majd csak elindul valamikor . . .

És el is indult. Peti bácsi szerencsésen megtömté a pipáját.

— Hát mondom, a garami hegyekben történt. Egy napon hűséges hajtómmal a nagy csizmákba, de még nagyobb kalapba bujtattam Janóval, — ki még amint látják, most is hűséges kerülöm, — elmentünk csak úgy körülnézni a hegyekre.

Janó, hogy annál érdekesebb legyen a dolog, csak úgy passzióból körülzablászta a bokrokat, árkokat. Ki is zavart már furkós botjával egy pár nyulat.

Én feljebb egy keresztúton állottam föl.

Janó csak ugrált ide-oda, botjával hadonászva ép egy bokrot akart megzörgetni, mikor botja egy barna valamibe ütődik. Az ütés által felriasztott barna valami pedig elbőgi magát, fölugrik és Janó szemben találja magát egy óriási medvével . . .

Bizony még a lélekzete is elállt, botja pedig kiesett kezéből a nagy, fogait csattogtató fenevad láttára. S a félelem miatt torkán akadt minden segélykiáltás, segítségére hát nem is mehettem.

A fenevad pedig mind közelébb jön hozzá, alabastrom fehér fogait csattogtatva. Janó még mindig ott áll, mereven, mozdulatlanul, mintha lábai gyökeret vertek volna. Még egy pillanat . . . és a medve ráveti magát . . . De ugyanabban a pillanatban egy éles csattanás hallatszik; nem puszkacsattanás, hanem Janó kalapjának csattanása, melyet óriási erővel vágott a medve fejéhez.

2. Megyei törvényhatóságú utak.
3. A vasuti állomásokhoz vezetó utak.
4. Községi közlekedési (viczinális) utak.
5. Községi közútló utak.
6. Egyesek, társaságok vagy szövetkezetek által fenntartott utak.

Ezen közutak közül az állami és a megyei törvh. utak az állami, illetve a vármegyei évi költségelirányzatok terhére az államépítészeti hivatalok által szakszertően tartatnak fenn és ha hazánk uthalózatáról beszélünk, tulajdonképen csak ezekről, mint fenntartott utakról lehetett eddig szó.

A vasuti állomásokhoz vezetó és a viczinális utak egyes érdekeltségi csoportok költségén, a vármegye mérsékelt hozzájárulásával, legjobb esetben a járási utibiztos felügyelete mellett kezelteknék.

Egyesek ezek közül, különösen a vasutakhoz vezetó utak rövidségükkel fogva is meglehetősen jó karban vannak; a legtöbb azonban kőalap és kavicságy nélkül, csak kedvező időjárás mellett tudja az akadálytalan közlekedést lebonyolítani.

A közútló utak — kivéve a városi és nagyközségi utcaákat — a természetes talajon minden fenntartás nélkül vezetnek és többnyire semmiben sem különböznek a közönséges mezei utaktól.

A magán utak nem a közérdeket, hanem a fenntartó érdekét szolgálják és azok állapota természetesen igen különböz.

Tekintetbe véve azt, hogy az eddigi állami és th. utak hossza az országban az összes közutaknak legfeljebb 10%-át teszik ki, — bizony még igen hátra vagyunk maradvá utaink állapotát illetőleg.

Kereskedelemügyi ministerünk belátva ezen állapot tartbatatlan voltát: egy új közuti törvényjavaslat szerkesztéséhez a szükséges adatok összegyűjtését az egész országra nézve elrendelte.

Ennek intenciója szerint a közutak négy főbb osztályba soroztatnának és pedig:

1. állami közutak,
2. törvényhatósági közutak,
3. járási közutak,
4. községi közutakra.

A vasuti állomásokhoz vezetó utak azon utnak képeznek tartozékát, a melyből kiágaznak, a magánutak jellege pedig továbbra is fenntartatnák.

Az állami utak, mint eddig, ezután is államköltség tartatnának fenn, azonban az országban 15—20 év alatt körülbelül 4000 kilométerrel növeltetnének, akként, hogy egyes fontosabb utvonalak állami kezelésbe vétetnének át.

A mostani megyei utaknak kiépítetlen szakaszai a 43 milliós állami berubázási hitelből lennének kiépítendők. Azoknak további fenntartásáról a vármegyék gondoskodnának.

Az utadó országszerte most nagyjában 10%-ban van megállapítva, melylyel a községi közutak fenntartására szolgáló, de nagyjában felhasználatlanul heverő községi közmunkaerő értéke egyenlőnek vehető. A járási utak építése és fenntartására ezen közmunkaerő 75%-a, s ezenfelül állami és megyei segélyként az utadó 10—10% összesen 20%-a szolgál.

A közmunkából fenntmaradó 25%-ból lennének a községi utak fenntartva.

Gömörvármegyére vonatkozólag az alispán és a kiküldött bizottsági tagok meghallgatása után *Kovács Kálmán* közuti ker. felügyelő az államépítészeti hivatal főnökével, *Juraskó Jakab*bal folyó hó 14-től 19-ig terjedő időben állította össze a kormányrendeletileg előirt részletes kimutatásokat és számításokat.

Ezen művelet szerint a *Rimaszombattól—Tiszolcra—Murányon* át Szepesmegye határáig vezetó törvényhatósági ut, valamint az *Ózd—sajópüspöki—bánréce—tornaljai* törvényhatósági utak állami utak lennének, miáltal a vármegye állami utainak hossza az eddigi 118 kilométerről 219 kilométerre növekednék. Továbbá egyes

. . . És a nagy tót kalap híven teljesítette feladatát. A következő perczben csak a medve dühordítása hallatszott, mire Janó elfojtott nevetése felelt egy fáról, ki mütétét oly szerencsével végezte, hogy az szinte lehetetlennek látszhatik.

Az óriási erővel a medve fejéhez vágott tót kalap a medve orrán kilyukadva teljesen beborította buksi fejét, úgy hogy rövid ideig nem láthatott semmit. Mikor pedig nagynehezen lerázta azt magáról, Janó már akkor a fa tetején gubbasztott eszedesen, mint aki dolgát nagyon jól végezte.

A medve megtámadóját nem látva, dühét a nagy kalapon akarta kitölteni s marcangolni kezdte, majd szájába fogva, eltűnt a torkában.

De a tót kalap kemény falat, torkán akad az az elefántnak is.

A szegény medve egyszer csak fuldoklani kezdett. Hiába köpködött nagyokat; hiába nyeldesett; a kalap nem akart se be, se kimenni; utoljára végig dőlt a földön, nagyokat hörögve . . .

De már erre kitért belőlünk is az eddig visszafojtott nevetés. Valóban ilyen kalandról nem hallottam még eddig. Ezt jól összeszedte a Peti bácsi.

— Nagynehezen, hosszas keresés után, — folytatta tovább, — megtaláltam Janót, a ki vigan ugrándozott a megfulladt medve körül.

— No csak hogy nincs semmi bajod Janó; már azt hittem nem találak élve.

— Oh dehogy, uracskám; engem nem oly könnyen megsej egy medve; elég van neki a kalap is . . .

Erre belőlem is kitért a kacaj, mint most belőletek ni . . . Eddig volt.

— Mese is volt ez . . .

Magam sem tudom, hogy miért esuszott ki a számon ily meggondolatlan szóhalmoz. Hiszen én igen higgadt gondolkodású ember vagyok. De hát nem birtam szó nélkül megállani.

A tűz körül ülők megdöbbenve bámultak rám; a „Pufi“-nak vulgózott közepös erdősz ur iszonyu izgatottsággal vakargatta füle tövét. Nagybátyám, ki ép mellettem ült, gyöngéden igyekezett oldalba nyomogatni. És én, én nem tértém észre . . .

Peti bácsi apró szemei pedig vésztojósóan kezdtek forogni üregeikben . . .

megyei utaknak a járási utak közé való sorozása és másoknak a megyei utak közé való felvétele folytán a mostani 622 km. megyei ut 461 km.-re redukáltnék, míg a mostani 173 km. viczinális ut helyett 450 km. járási ut lenne.

Ezen beosztás mellett elértnék az, hogy 15 évi ciklus alatt a felvett összes járási utak kiépültnének és néhány, csak nagy költséggel hozzáférhető kis községtől eltekintve, minden község egy magasabb rendű kiépített úttal kiépített és fenntartott járási út által összeköttetést nyerne.

A tárgyalás eredménye után itélve elismeréssel kell megemlékeznünk *Kovács Kálmán* ker. felügyelőről, ki a legindokoltabb felterjesztést tette a kereskedelemügyi ministeriumhoz, a vármegye részére nagyobb államsegély folyósítása iránt; továbbá *Juraskó Jakab* műszaki tanácsosról, ki minden kívánságot kielégítő pontos munkát terjesztett a bizottság elé.

Hogy azonban utaink a kívánt követelményeknek megfeleljenek, mivel utipénztárunk elegendő összeggel nem rendelkezik, ajánljuk és sürgetjük a vámos utak létesítését.

Márczius 15-ike a vidéken.

Jolsván. Az ev. egyházban tartott istentisztelet után az ev. iskolák tanulói gyülekeztek egybe, a kik előtt egyesek alkalmi szavallatokat mondtak osztályonként, hazafias dalokat adtak elő. *Poltz József* tanító alkalmi beszédet tartott. Ünnepelet hasonlóképen a róm. kath. s az izraelita iskola is. A város nagyközsége a város dísztermében ünnepelet. A leányegyesület díszmagyarban megjelent tagjai (*Erős Juliska* és *Maksay Piroska* tartván a magyar koronát) fohászt küldtek a magyar koronáért, annak fénye és hatalmáért. *Remenyik Lajos*, *Csengey G.* „Márczius 15-e” költeményét adta elő nagy hatással. *Piroska Károly* siketnéma intézeti tanár tartalmas, tüzes emlékbeszédet mondott, szép előadásának méltó viszhangja volt az énekkarnak „Nemzeti imá”-ja *Erős István* vezetése mellett. *Hoffmann Lenke* Ábrányi Emil „Hazádnak rendületlenül” cz. ódájával aratot méltó tapsokat. Este ugyancsak a „Korona” vendéglő dísztermében hölgyek részvételével társas vacsora volt, melyen mintegy 120-an jelentek meg. Lelkes hangulatban tölték az estét s ünnepeletük a nagy nap emlékéért. *Baltasar János* ev. lelkész, a Kossuth asztaltársaság elnöke mondott szép ünnepi beszédet, miközben a Kossuth serleget kifrítette, majd *Erős Juliska* „Kossuth Lajos sirja”-t szavalta nagy hatással. A bankett után táncz volt.

Garamszécsen, a vadregényes Garamvölgy e legnépesebb tótajku helyiségében ez évben első ízben ünnepeletük meg nyilvánosan a szabadság nagy napját. Az ünnepelet a kath. templomban tartott isteni tisztelettel kezdődött, hol a tót anyanyelvű iskolás gyermekek magyarul énekeltek, isteni tisztelet után a gyermekek a közönséggel együttesen az iskolába vonultak, hol a „Hymnus”-t énekeltek s a magyarosodó gyermekek éneke, szavalata után *Bores Ferencz* igazg. tanító lelkes beszédben buzdította a gyermekeket a hazaszeretetre s az iskolai ünnepelet a „Szózat” éneklésével véget ért. Délután a nagyközség részére rendeztek sikerült ünnepelet, melyen részt vett csaknem egész Garamvölgye. A műsor ez volt: 1. Hymnus, énekelte a közönség. 2. Petőfi: „Nemzeti dal”, szavalta *Dobos A.* joghallgató. 3. Petőfi: „Csata-dal” *Lányi E.*-től, előadta a műkedvelők zenekara. 4. „Kossuth nóta” *Lányi E.*-től, előadta az alkalmi dalárda. 5. „Kurucz dalok” *Káldy Gyulától*, zongora 4 kézzel. 6. „Népdal egyveleg”, előadta a zenekar. 7. „Fohász” *Oláh Károlytól*, előadta az alkalmi dalárda. 8. „Szózat”, énekelte az ünneplő közönség. Az előadást 100 terítékű társas vacsora követte s ez alka-

— Mi? Mese? Mi?

Iszonyuan megdöbbenem . . . Itt alighanem baj lesz. Ma rám fog kijárni a rud. Halálsápadtan kaptam magam elé a levegőbe, mintha bizony a kimondott szavakat vissza is lehetne szívni. Dehát miért? Miért? . . . Magnyugodtam. Amit mondtam, mondtam, most már mindegy. Fődolog: Zoltán légy bátor és erős. Tedd jóvá, amit elrontottál . . .

— Dehát az égbe is édes Peti bácsi egy medvét, egy óriás medvét egy kalappal . . . egy kalappal. Ugyan hogy is tudott ilyet ki . . . — Hangom megcsuklott, de nem is folytathattam volna tovább.

— Mit? — rivalt rám *Dugó* nagybátyám, — hát láttál már te öcskös tót kalapot?

A dühöngő Peti bácsi hálatalt tekintetet vetett rá, aztán mohón kapott a szalmaszálhoz.

— Hát láttál te egy garami tót kalapot? Urak! láttatok ti egy jól kifejtett, garami tót kalapot?

Megsemmistülve, halkan rebegetem:

— Nem, igazán nem láttam . . .

— Nohát akkor csiba . . . te . . . Majd elmondom hogy milyen, akkor aztán beszélhetsz.

Remegve hallgattam, mint kezd Peti bácsi a beszédbe. Szeme még most is úgy villogott; kezével úgy hadonászott orrom előtt, hogy igazán drukkolni kezdtem; a lehető legkomolyabban.

— Hát ez egy irgalmatlan karimájú, posztból készített fekete kerek kalap. Karimájának az átmérője meghaladja a félmétert; de akad jól kifejtett példány, melynek átmérője a métert is meghaladja. Ide teszi a tót ember a pipáját, dohányát, gyufáját és még sok más kisebb holmit, mely jó, ha kezényébe esik. Nagy karimájánál fogva ez pótolja az esernyőt. A víz át nem hatol rajta, ez onnan van, hogy zsirral van telve. Ennél fogva oly nehéz, hogy egy jól kifejtett példány sulya a két kilót is meghaladja. És ez nagyon praktikus, mert nem kell féltetni, hogy a szél elviszi. De legnagyobb tulajdonsága mégis az, hogy rettenetes fegyverré változik a tót ember kezében. Ezt úgy hiszem Janó esete eléggé bebizonyította. Neki ép ilyen jól kifejtett tót kalapja volt. Ha a medve torkán akadt azon nincs semmi csodálni való.

— Nos hát? . . .

Tisztára meg voltam semmistülve. A közepös „Pufi”

lommál Golda János esperesplebánus mondott nagyszabású, remek beszédet. A társas vacsorát kedélyes táncmulatság fejezte be, mely egész reggelig tartott. A vasut és az állami iskolák megnyitása óta erősen hódít a magyarság s így annál nagyobb jelentősége van ez ősi tót feszekben a magyar kultúra növekedésének.

Köviben az ág. h. ev. elemi népiskola — mint eddig is — jól sikerült ünnepélyt tartott márczius 15-én. Reggeli 8 órákor az összes tanulók ünnepi ruhában, nemzeti színű szalaggal mellükön a templomba vonultak, hol Petrenkó János ev. lelkész hó imában kérte a Mindenhatót, hogy sokat szentvedett Magyar hazánkat tartsa meg s tegye minden fiát boldoggá. Az ünnepély többi része az iskolában folyt le a szülők és tanügybarátok részvételével. Az ünnepi beszédet szintén Petrenkó János isk. sz. elnök tartotta. A gyermekek pedig szavalatokkal felváltva, több hazafias dalt adtak elő. — Az ünnepelésből kivette a maga részét az egy év előtt megalakult polg. olv. egyesület is. Este az egyesület helyiségében társasvacsera volt, mely előtt elénekelték a „Hymnust“. Ezután az egyesület elnöke Petrenkó János mondott ünnepi beszédet, majd Galkó Pál egyleti jegyző fölolvasta Irányi Dániel 1849—50 gömöri bujdosását. Vacsora közben Pazár Gusztáv tanító Kossuth Ferencz, az elnök pedig Lúce Soma, mint jelenlevő volt 48-as honvéd egészségére emelt poharat.

Helpán Borbás György plébános és Czinerik Nándor áll. elemi iskolaigazgató-sikerült kezdeményezésére és rendezésére mellett fényesen sikerült ünnepélyt rendezett. Reggel a templomban mise volt, a melyen igen sokan vettek részt, az állami elemi iskola fiatalsága — élőkön a tantestülettel s nemzeti lobogóval az oltár előtt foglalt helyet s a tanulóknak egy nagy része a kóruson mise közben magyar énekeket énekelt. Mise után az óvoda 2 nagytermében gyűltek össze az iskolás gyerekek s nagy publikum, hol mindenekelőt Czinerik Nándor igazgató-tanító a fiatalságnak és közönségnek egy talpraesett szép hazafias beszédben esetele a márczius 15-iki nap jelentőségét és fontosságát — buzdítva őket a hazaszeretetre és király iránti hűségre! Aztán az óvodától kezdve minden osztály külön-külön egy-egy magyar dalt, majd összesen mindannyian a Szózatot, Hymnust dalolták, s minden osztályból 2—2 iskolás gyerek egy-egy hazafias magyar költeményt szavalt el. Törték a magyar nyelvet, de elég értelmesen s folyékonyan szavaltak. — Végül Czinerik igazgató-tanító még egy néhány szót intézett a gyerekekhez és szülőkhöz s a szózat elénekélése után a valóban sikerült — hazafias ünnepség véget ért, mely mindenesetre egy a lakosoknál, mint a fiatal-ságnál fel fogja költeni és istápolni a haza iránti szeretetet. — A hazafias eszméknek, különben lelkes előharczosai és zászlóvivői a Garamvölgyön a hercegi uradalom tisztjei, közöttük Helpán Szifft Gyula főerdész, ki Csiky Ferencz dral együtt a magyarság érdekében sokat fáradozik.

Uj gyár városunkban.

Még csak egy széles keretben mozgó puhatolódzás-zerű mozgalmat volt alkalmunk egy új gyáralapítás tárgyában észlelni, de azért már nem mulasztathjuk el, hogy kifejezést ne adjunk az üdvös mozgalom feletti őszinte örömnünknek. Aki ismeri a nagyobb szabású gyár nyomában járó forgalom emelkedést, aki át van hatva édes hazánk közgazdasági fölvirágzása s a magyar ipar föllendítése iránti komoly törekvéstől, az bizonyára készséggel fogja osztani a mi örömnünket. És jogosult ez az öröm még akkor is, ha az épen szőnyegen lévő terv nem is való-sulna meg, mert városunk ipari és kereskedelmi érdekeinek helyes felkarolását látjuk abban, hogy a vállalkozási kedv szakadatlan ébren tartása az illetékes körök egyik főgondját képezi.

Nagyon helyén való pedig ez a gondoskodás, mert egy csapásra megoldhat sok olyan kérdést, a melyek megoldására még soká várhattunk volna. Egy nagy és

erdész ur izgatottan, nagybátyám dühel, az egész társaság pedig feszült figyelemmel leste ajkaimról a választ. . .

— Nincs rajta csodálni való! Hiszem! Hiszem! mint a szentírás. Világos mint a firmamentum. . .

Az egész társaság megkönnyebbülve lélezett föl. Peti bácsi diadalmas mosolyal nézett rám.

— No. . . ebadta. . . no! Ezzel végezte be az ügyet.

A Janó, ki épen a szétosztott vacsorákat hordta széjjel, mikor hozzám jött, nagy komolyan bólongatott fejével. . .

— Bizun — urficskám —, ilyen kalapja volt nekem. Igaz. . .

Eközben felkelt a hold. Sugarai ezüstszálként szűrődtek át a fenyők sűrű lombjain. Takaróinkba burkolódva még soká beszélgettünk.

Peti bácsi elmondott még vagy hét kalandját, hanem én már nem bírtam odafigyelni. Az az átkozott tót kalap nem hagyott nekem békét.

Már itt is, ott is, hol jobbra, hol balra szuszogni kezdtek fáradt társaim. Hanem az én szememeim kerülte az álom. Már csak épen néhány parázs pislákoló a tűzön, mikor elaludtam.

Ökölnyi cseppek gyöngyöztek a homlokomon, mikor rövid idő múlva álmomból fölriadtam.

— Hiszem! Segítség! Hiszem! — ordítottam kétségbe esve.

A tót kalap rémes arányúvá nőtt álmomban. És szakasztott úgy fuldokoltam vele, mint az a bizonyos medve.

Mellettem mintha megzörrent volna valami.

— Pedig nem is igaz. . . egy szó se nem igaz.

A Janó volt, a kerülő, a Peti bácsi hajtója. Ő sugta ezt fölém hajolva, a fülemben.

— Igaz, bitang! Igaz! — ordítottam és csak az a szerencse, hogy elkapta a képét, mert biz Isten meg-eredt volna az orra vére, olyat vágtam felé kezemmel a levegőbe. . .

Hanem azért reggel orrolva fordult el tőlem. Aztán félvárlól, fitymáló hangon, melyről leritt a mélységes le-licsinyelés, a megvetés, morogta orra alá:

— Balek még szeginke. Balek.

sok embert foglalkoztató gyár, hogy többet ne említsünk, közvetve elhárítja a kisipar pangása okozta bajokat. A hazának ugyanis mindegy, hogy hol találja meg a tisztességes munka a maga keresletét. — csak megtalálja! Egy nagy gyár-vállalat pedig épen alkalmas arra, hogy befogadja jó javadalmazással azt, kit a tökehiány vagy a divat iparából kiforgatott.

Üdvösnek tartjuk az ipari hitelszövetkezet létesítése eszméjét is, de ki kell jelentenünk, hogy az csak olyan egyéni segít, kinek van valami tőkéje, de kevés a szabadabb mozgásra, az ipara pedig életképes; ellenben egy teljesen tökeszegény iparos, vagy a kinek ipara kiment a divatból, az csak úgy juthat tisztességes megélhetéshez, ha a nagy töke munkát ad neki. De hát van-e nálunk ilyen nagy töke, ez a kérdések kérdése?

Ami aztán megint olyan sympatikussá teszi előttünk ezt a most folyamatban lévő kezdeményezést, az az eljárás tapintatos, körültekintő volta. Honnan tudhatnók azt, hogy van-e vállalkozási hajlamú töke városunkban? Megtudjuk, ha erőpróbát teszünk! S itt van a rugója annak, hogy örömmel tölt el bennünket a kezdeményezés, ha a konkrét kérdést nem is vihetné diadalra, mert legalább megfogjuk tudni belőle, hogy egy életképes vállalat körülbelül milyen anyagi erőre támaszkodhatnék. — A közkezen forgó „Próba előjegyzési iverk“ szerint ugyanis 3000 drb. részvény által képviselt 600.000 korona alap-tókéit igénylő fémáru gyár toboroz híveket.

Bizony a kétségtelenül nagy töke, különösen, ha így kiszakítva, egy kockázattal járó vállalat befektetési igényeként jelentkezik. Nagynak tűnik fel akkor is, ha városunk korlátolt népességi viszonyaira gondolunk.

De milyen másképen fest a kockázat kérdése, ha tekintetbe vesszük, hogy a városunkbeli négy pénzintézetben körülbelül 14 millió van 4% olykor 3 1/2%-os kamatozás mellett elhelyezve. Milyen más volna a köz-felfogás egy-egy életképes vállalat létesítése felől, ha a közgazdasági érzék nálunk is annyira ki volna már fejlődve, mint a nagy ipari államokban, hol egy egészséges eszméhez nem keresik, hanem kínálva-kínálják a tókéit.

Természetesen a töke mobilizálása ilyen nagy arányokban nem történhetik a vidéki pénzintézetek retortáján át, mert soknak ezt alapszabályai sem engedik meg, nem is volna méltányos, hogy a nagyobb töke mintegy védő paizsként maga előtt tolja a pénzintézeteket, de erre nincs is szükség. Ha jól meg van fontolva a vállalat életképessége s van körültekintő s vezető üzleti szellem, nem kell akkor semmiféle védő paizs a tőkének, mert védi azt az üzlet rentabilitása.

Nem akarunk most bővebben foglalkozni a szőnyegen lévő vállalat bírálatával, mert azt hisszük, lesz módunkban arra még visszatérni. De annyit kötelesegtünk már most is kijelenteni, hogy amit szakemberektől annak előnyeiről s megbízhatóságáról hallottunk, fölöttébb előnyös. Fő üzletága a zománczozott edény gyártás, méltatásához nem sok szó kell. Közszükségleti czikk a legnagyobb mértékben, mert nincs háztartás, a mely e nélkül elképzelhető is volna. Az is bebizonyult tény, hogy a Magyarországon lévő 6 hasonló gyár a szükséglet kielégítésére képtelen. Ami sok egyéb kérdés egy gyár vállalat létesítésével összefügg, a beavatottak szerint városunkban minden akadály nélkül megoldható, maga a legfontosabb, a munkás kérdés, mely a vállalat létesülése körül mint nélkülözhetetlen eszköz szerepel, városunkban mint czél jelentkezik s így a kettő ledvén egymást, kölcsönös jó hatású megoldásra vezet.

Ezeket elmondva, mi a vállalat iránti teljes bizodalomunkban megnyugvással tesszük le a tollat, de kérjük azokat, kikben helyes közgazdasági érzék van s kik existenciájuk kockázatát a nélkül mobilizható tőkével rendelkeznek, ha csekélylyel is, hogy vegyék ő kezükbe s mutassák meg azon a „Próbaelőjegyzési iverk“ a németnek, hogy van hajlamunk és képességünk az ipar terén is az önállóságra és a boldogulásra. Gondoljunk arra is, hogy az életképes vállalatból jogosan várható üzleti nyereségen felül egy 300 munkással meginduló vállalat révén városunkban minden más kereskedelmi és ipar telep, minden termény s minden talpalatnyi föld értéke megsokszorozódik s arany teremhet ott is, hol eddig egy szeker szénával is megelégedtünk.

Fel tehát a próbára! Nemes ez a törekvés már próba nélkül is, de hasznos akkor lesz mégis, ha a próba alól diadalmasan kerül ki!

Kivonat a Gömörmegyei Múzeum ügyrendéből:
a közönség látogatását illetőleg.

1. A múzeum a közönség látogatására nyitva áll:
a) májustól—szeptemberig terjedő időközben falragaszokon hirdetendő vasárnapokon. Ekkor belépő díj nincs.
b) Ugyanazon időszakban szombaton d. e. 9—12 óráig a vidéki látogatók számára díj nélkül.
c) Egyéb napokon 10—12 óra közt, ha a muzeumi munkálatok akadályt nem képeznek, személyenként 20 fillér díj mellett.

2. A múzeum-egyesületi tagok és azok, kik a muzeumot értékes tárgyakkal gyarapították, mindenkor díj nélkül látogathatják. (Alapszabályok 12. §-a.)

3. Önkénytelen pénzzadományok látogatáskor a perselybe helyezendők.

4. A tanulmányújság tanárai, tanítói vezetése mellett előre bejelentett időben ingyen látogathatja.

5. Minden látogató belépés előtt az előcsarnokban adja át botját, nap- és esernyőjét. Távozáskor 4 fillér őrzésdíj fizet.

6. A látogató közönség tartózkodni fog a zajos beszádtól, a tolongástól és mindennemű rendzavarástól.

7. A muzeumi tárgyakat egyáltalában érinteni nem szabad.

8. Kártétel esetében a kártevő megfelelő kárpótlást adni tartozik.

9. Utbaigazítást mindenki a jelenlevő muzeumi tisztviselőtől esetleg a teremőröktől nyerhet.

Hirek és vegyések.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátrálékait ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátrálékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Allandó választmányi ülés. A vármegye közönsége folyó hó 18—19-én tartotta a tavaszi rendes közgyűlést előkészítő allandó választmányi ülését, melyen Fáy Gyula főispán elnököl. A közgyűlés pedig folyó hó 26—27-én fog megtartatni.

Közgyűlések. A polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület folyó hó 24-én — ma — délelőtt fél 11 órákor tartja közgyűlését a polgári olvasókör helyiségében.

A magyar ipar pártolására létesítendő egyesület alakuló közgyűlését a városháza tanácstermében f. hó 24-én d. e. 11 órákor tartja.

Erdészek gyűlése. A vármegye területén alkalmazásban lévő állami erdészek Zschar István kir. erdőfelügyelő elnöke alatt folyó hó 20-án értekezletet tartottak a vármegyei házában. Mint halljuk, az értekezlet tárgya az volt, hogy a jelenlegi járási erdőbíró állások mellé még csoportonként erdőszolgák alkalmaztassanak. Nem ismerjük még a tervezetet, de eleve kijelentjük, hogy az eszmét sem pártoljuk és az ellen állást foglalunk, mert a községi urbéres erdőbirtokosok már ezideig is annyira megvannak terhelve, hogy ma-holnap nem lesznek képesek a terheket viselni, s egész irodát kell nekik impraktikus nyomtatványokkal és sok költséggel berendezni. Különbben ezzel a kérdéssel bővebben is fogunk foglalkozni annál is inkább; mert mint halljuk, alispánunk, ki teljesen ismeri községeink szerény anyagi viszonyait, de még maga a kir. erdőfelügyelő sem sympatizozik e tervvel.

Közgyűlés. A gömörvármegyei Fehér-kereszt egyesület évi rendes közgyűlését folyó hó 26-án, kedden d. u. 4 órákor tartja a vármegyei háza kistermében. A meghívót már kibocsátották. Bornemisza Lászlóné és Hámos László elnökök; Kern Adolfné és dr. Baksay Dezsőné alelnökök és Komáromy István titkár.

Esküvő. Reinitz Zsigmond helybeli birtokos húga Janka, folyó hó 19-én tartotta esküvőjét a helybeli izraelita templomban Link Ödön tornaljai kereskedővel.

Előléptetés. Az igazságügyminiszter Pongó Lajos egri adótiszt, ki az itteni adóhivatalnál sokáig működött, a nagymartoni adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

A jurista-egyesület Budapesten, f. hó 23—24-én tartott nagy vívőversenyén dr. László Viktor, a jeles kardvívó is részt vett.

Halálozás. Megemlítettük mult számunkban, hogy Gaskó Béla a m. kir. kereskedelmi ministeriumban működött államvasuti főellenőr e hó 16-án 44 éves korában Budapesten elhunyt. A megboldogott, ki halálával a Gaskó-családot s ezzel kapcsolatban széles kiterjedésű rokonságot ejtett mély gyászba, szakképzettsége s ügybuzgalma folytán nemcsak hogy igen fiatalon a legszebb előhaladást tette hivatali pályáján, de még sok szép remény megvalósulása elől költözött el családja s munkatársai szerető köréből. Holttestét folyó hó 18-án hozták haza Rimaszombatba testvére: ifj. Gaskó János házához, hova a ministerium több főhivatalnokai elkísérte. Inuen temették el Czinke István ev. ref. lelkész gyönyörű imája után. A temetésen megjelent nagyszámú rokonságon kívül ott voltak a rimaszombati állomás összes tisztjei Schulhof Pál vezetése mellett. Haláláról a család a következő jelentést adta ki: „Özv. Albertha Károly mint szül. Gaskó Julia; Gaskó Gyula és Gaskó János mint testvérei, Gaskó Gyuláné szül. Szobek Ágnes, Gaskó Jánosné szül. Maklár Irma mint sógornói, Albertha Vilma férj. Veizer Károlyné, Gaskó Ágnes, Béla, Mariska, Margit, Anna, Ilonka, Etelka, Pali és Erzsike mint unokaöccsesei és unokahugai ugy a maguk, valamint a nagyszámú rokonság nevében is szomorodott szívvel tudatják, hogy szeretett fivérük, illetve sógoruk, nagybátyjuk és rokonuk Gaskó Béla államvasuti főellenőr folyó hó 16-án, reggel 6 órákor életének 44-ik évében rövid szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. A kedves halott földi maradványai folyó 17-én d. u. 4 órákor fognak VI. ker., Hermina-ut 39. sz. alatt (Bethesda) az ev. ref. egyház szertartása szerint megáldatni és Rimaszombatba szállitva, hol folyó hó 18-án újlagos megáldás után az ottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke poraira!

Hangverseny Jolsván. A jolsvai Polgári Olvasókör április 2-án jótékonyezélu hangversenyt rendez, a mely alkalommal Basilides Mancsi, a m. kir. zeneakadémia növendéke Piacsek Claire zongorakísérete mellett a következőket éneklé: 1. Schubert: „Doppelgänger“ (Árnyképmás.) 2. Paolo Tosti: „Ninon.“ 3. Bauer J. W.: „Miért vagy másé?“ 4. Tayl F.: „Magyar dalok.“ E közben Hoffmann Lenke és Erős István: „Egy bal- eset“ című dialógot adják elő Gabányi Árpádtól. — Törköly László zongorán ad elő magyar dalokat s kiséri Piroška Károlyt, a ki „Petőfi a Hortobágyon“ című melodramát szavalja. — Jegyeket Czibur Emilnél lehet előre kapni.

Husvétii tojások. A néplélek művészeti érzéke gyakran oly dolgokban nyilatkozik meg, melyeket köz-napi fölfogással figyelmen kívül szoktak hagyni. A néprajzi tudomány manapság minden jelentősebb mozzanatot iránt érdeklődik, mit az ugynevezett „nép“ eredeti fölfogása, izlése állít elő. Ne mellőzzük tehát egyebek közt azt a csekélynek látszó kézi ügyességet, mely a husvétii tojások rajzában rejlik. Többnyire nagyon érdekes s nem ritkán magyaros mintákat találunk rajtok. Változatos színeiben és alakjaiban sok az eredetiség. Minthogy pedig a gömörmegyei Múzeum vármegyei népművészetének mindennemű fontosabb momentumai iránt hivatásából kifolyólag érdeklődik s a nép eredeti és jellegzetes kézi ügyességre valló készítményeit a néprajzi osztály részére egybegyűjti: tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek módjában áll ily rajzokkal ellátott, festett tojásokat a husvétii ünnep alkalmával megszerelni, hogy azokat a rajzokat készítő megnevezésével a Gömörmegyei Múzeum Igazgatósága, Rimaszombat“ címére, lehetőleg vármegyénk különböző vidékeiről beküldeni sziveskedjenek.

Táncvizsga. Nagyrőczen Dobránszky János táncztanító növendékeivel f. hó 23-ikán sikerült próbált rendezett.

Tornaestély A helybeli főgimnázium tornaköri ifjusága április hó 20-ikán táncmulatsággal egybekötött tornaestélyt rendez.

Köszönetnyilvánítás Korán elhunyt és felejtetetlen emlékü testvérünk elvesztésének gyászos napjain ismerőseink s barátaink úgy élőszoval, mint írásban számosan felkerestek bennünket a részvét és vigasztalás szavaival. Ugy ezeknek a jó embereinknek, mint a megboldogult tisztársainak s a rimaszombati állami vasúti hivatalnokoknak a helyen fejezzük ki mély köszönetünket szíves figyelmükért. Rimaszombat, 1907. márcz. 22. *A Gaskó-család.*

A répmag impregnálásáról. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelésügyi és növénytermesztő szakosztálya Kerpely Kálmán tanár elnöklésével ülést tartott, amelyen Rázsó Imre gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a répmag impregnálásáról és ennek gazdasági jelentőségéről. Az értekezletéről szóló tudósítást részletesebben áttanulmányozva nekünk még volna néhány szavunk a tárgyhoz, mert mintha kis konkurrenzia-izt éreznénk ki a dologból. Az értekezleten ugyanis magkereskedők is vettek részt és pedig olyanok is, kiknél nem szerezhető be az impregnált répmag. Az értekezletnek olyan színezete volt, mintha azt a gazdák védelmére (?) tartották volna! Szép és nemes szándék, de talán nem is volt rá szükség, mert az impregnált répmag, melyet Mauthner Ödön budapesti nagykereskedő hoz forgalomba, határozottan sokkal jobb a nem impregnáltnál. Az impregnált répmag 11 év óta elért sikereit nem lehet tudományos értekezletekkel kisebbiteni, mert azt ez ellen védi ezer meg ezer gazda, kiknél éveken át mindig jelesen vált be.

Megfagyott ember. A gömörmezei kórház hullaházába folyó hó 21-én egy hullát szállítottak be az Osgyánhoz tartozó Szibukor-pusztáról. A hulla *Dorogházi Péter* 17 éves apáti-pusztai dohánykertész megfagyott teteme volt, ki f. hó 18-án reggel a pusztáról elment s azóta nyoma veszett. Most megfagyott holttestét találták.

Véletlen lövés. A rosznyói járásban levő Markuskán f. hó 19-ikén csaknem végzetes baleset történt. *Holub György* bíró — különben ácsmester — az udvarában meglátva egy szép nyestet reálott, azonban véletlenül nem jó helyre mentek a serétek, hanem szétszóródva a közelben álló *Kupecz János* ottani kisbirtokost érték, kinek arcába, bal mellébe és karjába furódtak a lövegek. Beszállították másnap a helybeli kórházba.

Vizbefult csecsemő. Klenőczon f. hó 18-án a Rima vizéből egy nyolcz hónapos koraszülött magzat *iszappal* fedett s már oszlásnak indult hulláját fogták ki s az esetet bejelentették a bíróságnak. Az orvosok megállapították, hogy a magzat élve jött a világra s bizonyára lelketlen anyja dobta a vízbe. A nyomozás megindult.

A „Napközi-Otthon“ folyó kiadásaira a következő szíves adományokat vettem s köszönettel nyugtázom: *Feketéné Otte Hedvig* 3 kor., *Dr. Rárósy Gyuláné* 10 korona. — *Dr. Marikovszekyné.*

Nyugtázás. A rimaszombati iparosok nyugdíj-egyesülete alaptökeje gyarapítására egy társaság 3 kor. 60 fillért adományozott, mely összeget e helyen köszönettel nyugtáz — Rimaszombat, 1907. márczius 18.

Vásáráthelyezések. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint a *Felsőbalog* községben a f. évi április hó 5. és 6. ikára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 8. és 9-én tartassék meg.

A *Jolsva* r. t. városban a f. évi április hó 20. ára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi április hó 24-én tartassék meg.

A *Sajógömör* községben f. évi május hó 3-ikára és 4-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi május hó 7. és 8-ikán tartassék meg.

Eladó házhely.

Rimaszombatban, az *Andrássy-ut* 3-ik számu, 258 négyszöglet tevő, 18 öl széles utcai beltelek építési célra örök áron eladó. — Felvilágosítást ad *Institóris Endre* ügyvéd Rimaszombatban.

Kiadó vendéglő!

Csiz fürdőben a 33 szobás *Milán-nyaralóban* a vendéglő május 1 től kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott.

Eladó harisnya-kötőgép.

Egy jókarban levő 9-es számu *harisnya-kötőgép* tanítással *Várgedén Faragó Imre* cipésznel jutányos áron eladó.

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk a n. é. varrógép vásárló közönséget értesíteni, hogy „*Eredeti Singer varrógépek*“ kizárólag a mi üzlethelyiségeinkben *Rimaszombat Kossuth-utca 4. szám* alatt *STEINER KAROLY* megbízottunk által kaphatók.

A valódi *Singer* megjelöléssel ajánlott és hirdett varrógépek *nem azonosak* a mi „*Eredeti Singer varrógépeink*“-kel, hanem csak egyik régebbi rendszerünk utánzatai

Tisztelettel
Singer Co. varrógép részv. társ.

Hirdetés.

Erdélyi 150000 korona értékű vagyonnal bíró 35 éves nemesi család sarja, házasságra óhajt lépni 26—30 éves keresztény leány vagy gyermektelen özvegygyel, kinek 50,000 korona készpénz hozománya van, mely összeg biztosítása fejében tehermentes vagyonom felét reá iratom.

Csakis teljes czimmel ellátott levelekre reflektálok. Levelet „*Tulipán*“ jelige alatt **Kernyesd** (Hunyad m.) poste restante kérek. Közvetítés kizárva.

Valódi juh turó kapható:

Sturman Pál czégnél

Murány-Hosszurót u. p. Murányalja.

Finom valódi juh turó 100 klg.-ként 112 kor.

Pontos és gyors kiszolgálás
kis és nagy mennyiségben!

2—10

Kiadó lakás.

A Szijjártó-utca 87. szám alatti házban május 1-től kiadó egy lakás, a mely 2 szoba, konyha, kamara és egyéb mellékhelyiségekből áll. — Bérelni szándékozók értesítést nyerhetnek az áll. leányiskolában.

Kiadó lakás és boltok.

Az *Andrási-ut* és *Tompa-tér* sarkán első számu házban egy csinos, egészséges lakás három szobával és mellékhelyiségekkel május hó 1-től, ugyanott két bolt, a mely fűszer-és tőzsdének igen alkalmas, azonnal bérebeadó, de esetleg az egész ház is örökáron eladó, — úgy-szinte *Kossuth-utca* 41. számu ház szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Értekezni lehet *Andrási fényképésznel.* 9—*

Kiadó lakás.

A *Losonci-utca*ban *ösv. Király Ferencz* né tulajdonát képező ház kertjé szében egy lakás: mely két szoba, konyha, kamara és a hozzá tartozó mellékhelyiségekből áll, május 1-étől bérebe vehető. — Értekezhetni lehet: *ösv. Lakatos Istvánnal.*

Egyedüli és kizárólagos

REISZ M.

URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZA RIMASZOMBAT.

Ajánlok a tavaszi idényre angol kemény kalapokat, olasz Borsalino puha kalapokat, továbbá skót utazó Raglan felöltöket!

Ujdonság! Nizza-gallér ujjal, gyapju kelméből és vízhatlan Covert-Coatból!

Meglepő nagy választék férfi-, fiú- és gyermek-ruhákban és felöltőkben.

Az 1907. idényre érkezett a legkényesebb izlést is kielégítő nyakkendő ujdonságok! Különlegességek női-blousokban, selyem szövet és zephyrben.

Egyedüli raktár temesvári keztyükben! — Honi ipar!

E helyen fel nem sorolt, de szakbavágó cikkekéből készpénzrel küldök választékot.

Hazai gyártmány!

Csödvagyon eladási hirdetemény.

Ösv. Schvarcz Pálné rimaszombati bej. czég közadós csödtömege képviselőjében a rimaszombati kir. Törvényszék 1431. és 907. számu végzése alapján közhírré teszem, hogy a csödleltár 1—831. tételei alatt a csödtömeghez leltározott 3551 korona 67 fillérre becsült termény-, fűszer-, csemege és egyéb árukból, valamint a teljes üzleti berendezésből álló csödvagyon Rimaszombatban a kir. Törvényszék pertárában 1907. évi április hó 4-ik napján d. u. 3 órakor zárt ajánlati uton eladásra kerül. E napon a csödválasztmány a beérkezett ajánlatok felett saját belátása szerint határoz; szükség esetén szóbeli árverést is tart.

Az árverezni szándékozók sziveskedjenek a 360 korona bánatpénzzel ellátott ajánlataikat 1907. évi április hó 4 ik napjának déli 12 órájáig alulirt csödtömeggondnokhoz benyújtani.

Az árverési vevő köteles az áruraktárat azonnal átvenni és a vételárat, valamint a vételi illetéket készpénzben lefizetni.

Az áruraktár és a csödleltár a helyszínén és illetve a tömeggondnoknál a délutáni órákban megtekinthető.

Tömeggondnok az áruk minőségeért és mennyiségeért felelősséget nem vállal.

Rimaszombat, 1907. év márczius 21-én.

Dr. SEIDNER MOR.
ügyvéd, csödtömeggondnok.

Hirdetemény.

429. sz. — *Jolsva* város telekkönyve tagosítás következtében az 1869. évi 2569. és az 1893. évi 24366. I. M. számu rendeleteh képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., és 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik s az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályzott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosítottatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás nevezett városban 1907. évi április hó 16-ik napján fog eszközöltetni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személy irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírás az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szíval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen módon nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; — és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlan tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak kitérlését kérelmezzék, illetve hogy törleli engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság Nagyrőczén 1907. évi február hó 17-én.

3—3

Dessewffy, kir. járásbíró.